

جهان ادب

و هنر

طریقه به یک لحنی به صورت شعری در بیاید و نوشته بشود خود به خود این کار می‌شود در باب آنچه زمینه اصلی شعر مرا می‌سازد می‌توانم به سادگی گفته باشم که از دیرباز سراسر زندگی من در نگرانی و دلپره خلاصه می‌شود مشاهده تکنستی و بی‌عدالتی در همه عصر، پختک و پایداری بوده که در پیشانی بر من گذاشته است... بی‌عدالتی دشمنه همیشگی من بوده است و شاید از همین روست که بی‌عدالتی همیشه دست در کار است تا به نوعی از من انتقام بگیرد - این جوان خوف انگیز که خود من راه رفته است و در قدم هایش طعنی گرداگرد من کشیده تا هیچ گاه حضورش را از یاد نبرم -

دکتر تقی پورنامداریان در کتاب «سفری در جفته قلمی در شعر شاملو» می‌نویسد: «فرد واقع بینانه شاملو نسبت به اجتماعی که در آن زندگی می‌کند و نسبت به فرد ها و بی‌عدالتی های مسلط بر جامعه که مردم بیچاره یا آن دست به گریبان اند از آن نوع پیشی های به خود بسته و رهاکارانه نیست که شیوه رایج روز شده است و هر بی‌هنری یا نمشک به آن می‌خواهد در عرصه نام آوری و ترکازی کلامی بلکه نتیجه مستقیم زندگی و تجربه های نوست صمیمیت ملموسی که در شعرهای شاملو موج می زند نتیجه همونالی و یکسانی وی با تجربه حالی از آن خوبشن است. اگر او را شاعری متعدد و اجتماعی می‌خوانیم این اجتماعی بودن بیشتر چهری است تا اختیاری. در واقع چهر تجربه ها و درگیری های خاص او با زندگی است که زمینه اصلی را برای بروز عواطف اجتماعی در شعر او مهیا می‌کند»

پس از نمایان اولیه جلسه بحث و گفتگو با همکاران پرلمانه استاد فرهنگ فرعی و حسن فیاض برگزار شد

یادی از احمد شاملو و نمایش فیلم در کانون فیلم

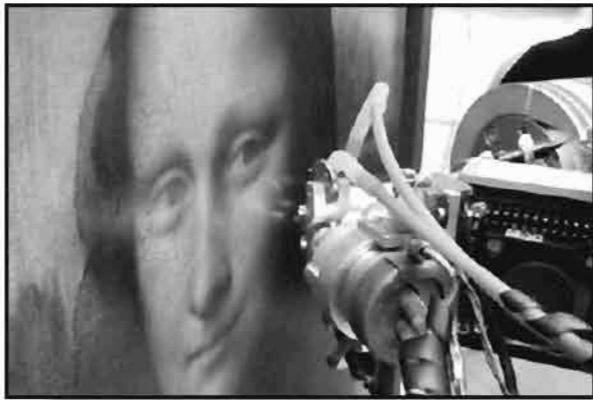
تود و ششمین برنامه «کانون فیلم» زیر نظر حسن فیاض و با همکاری یاران کانون یکشنبه ۲۵ ماه جولای سال ۲۰۱۰ برگزار شد.

در این برنامه ابتدا استاد فرهنگ فرعی دربارۀ دوستی و همکاری خود با احمد شاملو صحبت کرد و اکتاد فیلم «احمد شاملو شاعر بزرگ آزادی» نمایش داده شد. در این فیلم علاوه بر زندگی یاد احمد شاملو تعدادی از شاعران، دوستان و صاحب نظرانی چون محمود دولت آبادی، ناصر تقوایی، مهدی سوحان، محمد علی بهلول، اسماعیل لوری، عباس جواد مجابی، عباس کهرستنی، ایران درودی، محمد حقوقی، شرکت هارلد و فریاد شعر ها، فعالیت های پژوهشی و روزنامه نگاری شاملو بحث می‌کنند.

کارگردان این فیلم داوود نسیمی و تهیه کننده آن، بهمن مقصدلو است.

شاملو با کتاب «آهنگ های فراموش شده» یا به عرصه شاعری نهاد اما پیش از آنکه خود و شعرش به فراموشی سپرده شود، با شعر نیما آشنا شد چندی به اقتضای او کار کرد، اما دیری نگذشت که از نیما جدا شد و راهی دیگر در پیش گرفت. شاملو ده سال پس از انتشار کتاب «آهنگ های فراموش شده» مجموعه دهایی تازه را منتشر کرد و با این مجموعه، توانی دیگر یافت و بهترین تاثیر را روی شاعران دیگر نهاد و شیوه شعر و شاعری را دگرگون کرد.

محور اصلی شعر های شاملو عواطف انسانی از تأثیرات اجتماعی و زندگی پر فرد و رنج مردم است. « هیچ وقت تصور نمی‌توانم بکنم که شعر اثر مستقیم زندگی نباشد یا چیزی باشد جدا از تجربه های زندگی. من فکر می‌کنم این اصلاً صدای آن فرد است. همین هیچ شکی نیست. ملتها من نمی‌توانم چنین گوشه‌ای بکنم که این

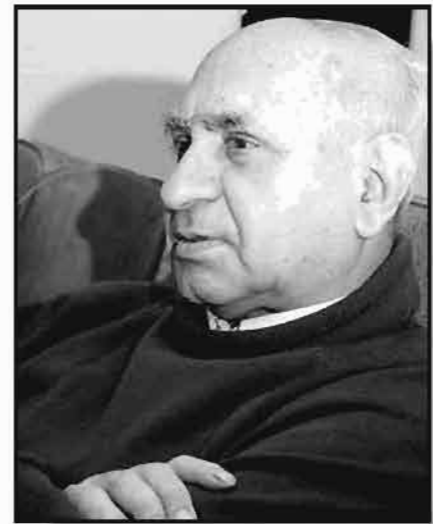

سال هاست که لبخند مونا لیزا، یکی از شاهکارهای عالم نقاشی، برای مورخان، منتقدان، پژوهشگران و بازدید کنندگان آثار نقاشان بزرگ به صورت معما در آمده است و تاکنون کسی نتوانسته از این معما پرده بر گیرد و راز آن را آشکار کند. اخیراً دانشمندان فرانسوی به یاری کارشناسان و پژوهشگران موزه لوور پاریس توانسته اند پس از بررسی ها و آزمایش های متعدد تا حدودی برخی از زوایای تاریک این معما را روشن کنند.

لایه هائی را که در نقاشی های خود به کار برده، در واقع باریکتر از موی انسان است و چنین ظرافت و دقتی از هیچ نقاشی بر نمی آید. این تکنیک بعد ها تکنیک محوسازی و مه آلودی خوانده شد که داوینچی استاد آن است. داوینچی با خفیف کردن تدریجی رنگ و نور، و محو سازی اشکال در پس زمینه، در نمای کلی و خطوط کناره ها توهمی از عمق و سایه روشن ایجاد می کند. دانشمندان و پژوهشگران فرانسوی از تکنیک اشعه ایکس برای این بررسی خود استفاده کرده اند تا به اصل تابلو ها صدمه ای وارد نشود. با این حال، استفاده از این تکنیک محدودیت هائی دارد که نمی توانند آنچنان که باید، مطالعه و کشفیات خود را ثابت کنند.

پژوهشگران فرانسوی هفت اثر لئوناردو داوینچی را که شامل مونا لیزا نیز می شود، مورد بررسی و مطالعه قرار دادند تا بتوانند لایه های پیاپی و متعدد بسیار نازک رنگ و لعابی را که داوینچی در آثار خود به کار برده است، تجزیه و تحلیل کنند. داوینچی با این تکنیک، کیفیتی رؤیائی به آثار خود می بخشید. مرکز مطالعات و مرمت موزه های فرانسه به این نتیجه رسیدند که داوینچی تا حدود سی لایه رنگ و لعاب برای نقاشی های خود به کار برده است تا به چنین کیفیت رؤیائی و ظرافت دست یابد.

فیلیپ والتر، یکی از پژوهشگران می گوید داوینچی این همه

«داستان های شنبه» پنجمین مجموعه ای است از داستان های کوتاه سی و شش نویسنده. نویسندگانی که سالهاست با علاقه و پشتکار کم نظیری در کلاس های داستان نویسی جمال میرصادقی، نویسنده

داستان های شنبه؛ مجموعه داستان های کوتاه

نامدار معاصر حضور پیدا می کنند و ذوق و استعداد خود را برای نگارش خلاقه پرورش می دهند. پیش از این، مجموعه «داستان های پنجشنبه»، «داستان های چهار شنبه»، «داستان های دوشنبه» نیز منتشر شده و مورد استقبال قرار گرفته است چون همانطور که میرصادقی در مقدمه این کتاب اشاره می کند: «داستان نویسی های این مجموعه ها کوشیده بودند داستان به معنای جهانی آن بنویسند، منظور از داستان های جهانی، آن نوع نوشته هایی است که امروز در جهان به عنوان آثار خلاقه شناخته می شود و با گذشت زمان و تغییر ذهنیت و نگاه انسان به درون و بیرون خود، دگرگونی هائی پذیرفته است و دگرگونی هائی نیز خواهد پذیرفت و انواع تازه و بدیعی از آن آفریده خواهد شد.»

با نگاهی به داستان های این مجموعه و اولین مجموعه - داستان های پنجشنبه - می توان گفت که در این فاصله زمانی ده دوازده سال، نویسندگان این مجموعه توانسته اند داستان های بهتری ارائه دهند و انواع تازه و بدیعی به مجموعه های پیشین اضافه کنند.

نکته دیگری که میرصادقی در مقدمه این کتاب مطرح می کند مسأله استعداد است. او

نامدار معاصر حضور پیدا می کنند و ذوق و استعداد خود را برای نگارش خلاقه پرورش می دهند. پیش از این، مجموعه «داستان های پنجشنبه»، «داستان های چهار شنبه»، «داستان های دوشنبه» نیز منتشر شده و مورد استقبال قرار گرفته است چون همانطور که میرصادقی در مقدمه این کتاب اشاره می کند: «داستان نویسی های این مجموعه ها کوشیده بودند داستان به معنای جهانی آن بنویسند، منظور از داستان های جهانی، آن نوع نوشته هایی است که امروز در جهان به عنوان آثار خلاقه شناخته می شود و با

یک فیلم کم‌دی و صامت چارلی چاپلین که سال‌ها گمشده بود، اخیراً پیدا شده و قرار است به نمایش در آید. چاپلین با لباس پلیس و همان سیل فراموش نشدنی و معمولی خود در این فیلم ظاهر شده است. این فیلم که «دزد گیر» نام دارد در سال ۱۹۱۴ در استودیو کیستون ساخته شده و علاوه بر چاپلین، فورد استرلینگ، مک سوئین، و ادگار کندی در آن بازی کرده‌اند. چاپلین در این فیلم ده دقیقه‌ای فقط به مدت سه دقیقه با همان حرکات و شکلک‌های خاص خود ظاهر می‌شود. پل گینرلوکی، مورخ سینما این فیلم شاتزده میلیمتری را در یکی از عتیقه‌فروشی‌های میشیگان به عنوان یکی از فیلم‌های استودیو کیستون چندی پیش خریداری کرد اما شش ماه بعد که آن را دید از حضور چاپلین در این فیلم حیرت کرد. قرار است این فیلم، ماه آینده در یک جشنواره فیلم‌های کم‌دی در آرلینگتون، ویرجینیا به نمایش عمومی در آید.

با فرا رسیدن صد و پنجاهمین سالروز تولد گوستاو مالر، آهنگساز نامدار اطریشی، نه فقط کنسرت‌های زیادی در سراسر جهان به وسیله موسیقیدانان و علاقه‌مندان آثار مالر اجرا می‌شود بلکه این قضیه باعث شده است که بسیاری از کمپانی‌های ضبط آثار کلاسیک موسیقی نیز سی. دی. ها و آلبوم‌های جدیدی از آثار این آهنگساز بلند آوازه به بازار موسیقی عرضه کنند.

کمپانی عظیم دوپچه گرامافون اخیراً آلبومی که شامل ۱۸ سی. دی. است، تولید کرده که اغلب آثار و سنفونی‌های مالر را در بر می‌گیرد. ذوبین مهتا، لئونارد برنستاین و جورج سولت، برخی از این ضبط‌ها و اجراهای آثار مالر را رهبری کرده‌اند. با این همه، کمپانی فیلیپس و کمپانی‌های دیگر نیز آلبوم‌هایی از اغلب آثار مالر تولید و پخش کرده‌اند که از نظر ضبط و کیفیت چندان هم‌تراز آلبوم کمپانی دوپچه گرامافون نیست.

سال‌ها پیش نیز کن راسل، فیلمساز انگلیسی، با برداشت خاص خود از زندگی آهنگسازان نامی جهان، فیلمی براساس زندگی مالر ساخت که از هر جهت دیدنی است.

معتقد است «داستان نویسی نیازی به استعداد و قریحه ندارد یا دست کم در مرحله‌های نخستین و شکل‌گیری، استعداد هیچ نقشی در ارائه خلاقیت فرد بازی نمی‌کند و هرکس می‌تواند داستان نویسی شود مشروط بر آنکه خواندن داستان را دوست داشته باشد.»

بی‌شک، استعداد لازم است ولی کافی نیست. به همین جهت، در کلاس‌های میرصادقی دو هدف دنبال می‌شود:

«یک: پرورش ذهن در بُعد‌های مختلف و گوناگون. دو: تبدیل آن بُعدها به نوشته. در مرحله اول می‌اندیشیم و تصور و تخیل می‌کنیم و در مرحله دوم آن را به قالب کلمات در می‌آوریم، بنا بر این داستان‌نویسی است عینی از چشم انداز و برداشت و جهان بینی نویسنده از زندگی و هستی.»

با این حال، نمی‌توان انتظار داشت هر کس این کلاس‌ها و دوره‌ها را می‌بیند نویسنده‌ای چیره‌دست و توانا خواهد شد. اما در عین حال باید گفت کسانی که مستعد هستند می‌توانند با فرا گرفتن رموز و قواعد کار که از آثار ادبی جاودان جهان استنتاج و استخراج شده است، استعداد خود را پرورش دهند. برای موفقیت در چنین کاری، به قول میرصادقی، پشتکار و همتی نیرومند، همراه با شکیبایی بسیار نیاز است چون راهی که در پیش گرفته‌اند دراز است و دشوار. برای همه نویسندگان مجموعه «داستان‌های شنبه» موفقیت آرزو می‌کنیم و همت و حوصله میرصادقی را می‌ستاییم.

فیلمی براساس نمایشنامه واسلاو هاول

روی صحنه اجرا شد و مورد تحسین تماشاگران و صاحب نظران قرار گرفت.

هاول، نمایشنامه نویس و مخالف کمونیسم که اکنون هفتاد و سه سال دارد، گفته است که در نوشتن این نمایشنامه از تجارب زندگی پرتلاطم و پُر فراز و نشیب خود استفاده کرده است. با این حال، هاول معتقد است که این نمایشنامه زندگینامه او نیست. داگمار، همسر هاول قرار است نقش اول زن را در این فیلم ایفا کند. فیلم در ماه مارچ سال آینده به نمایش عمومی در خواهد آمد. با این همه، هاول از گفتن جزئیات فیلمبرداری و سرمایه گذاران و دیگر

واسلاو هاول، رئیس جمهور پیشین چکسلواکی و یکی از رهبرانی که باعث سقوط کمونیسم در اروپای شرقی شد، قرار است براساس یکی از نمایشنامه های خود فیلمی بسازد. نام این نمایشنامه «وداع» است که هاول آن را پس از بیست سال دوری از نمایشنامه نویسی نوشته است. داستان آن بر محور رهبری ملی دور می زند که پس از سال ها حکومت و رهبری مقتدرانه، سیاست را ترک می کند و به زندگی خصوصی خود باز می گردد. این نمایشنامه دو سال پیش در پراگ

دست اندرکاران تولید این فیلم خودداری کرد. گویا قرار است کارگردانی آن را خود به عهده گیرد.

پیدا شدن دو داستان کوتاه لارسون

استیگ لارسون که در سال ۲۰۰۴ بر اثر سکت قلبی درگذشت، با نوشتن داستان های جنایی سه گانه Millennium ناگهان شهرتی عظیم یافت و بی درنگ داستان هایش به زبان های متعددی ترجمه و منتشر شد. این داستان ها که به زبان انگلیسی نیز چاپ و منتشر شده، جزو فهرست کتاب های پُر فروش نیز در آمده است و تاکنون دو فیلم «دختری با خال اژدهائی» و «دختری که با آتش بازی می کند» براساس دو داستان او ساخته شده است و قرار است هالیوود براساس این فیلم ها و کتاب های لارسون فیلم های دیگری نیز بسازد.

است. لارسون که در هفده سالگی این دو داستان کوتاه را نوشته است به امید چاپ آنها در مجله داستان های علمی-خیالی «ژول ورن»، این داستان ها را به این مجله فرستاد ولی دست اندرکاران مجله از چاپ آنها امتناع ورزیدند. حال این مجله، داستان ها را که کسی از آنها باخبر نبوده، به این کتابخانه اهداء کرده است. یکی از این داستان ها «گوی های بلورین» نام دارد و دیگری «مکس ها».

طبق گزارش کتابخانه ملی سوئد اخیراً دو داستان علمی-خیالی گمشده لارسون پیدا شده

هنر تئاتر یونان در موزه گتی لس آنجلس

با فرا رسیدن تابستان و اجراهای تئاتر در هوای آزاد، موزه پُل گتی دست به اقدام جالبی زده است. این موزه که همه ساله در تابستان تئاتر های گوناگونی را به روی صحنه می آورد، امسال برنامه تابستانی خود را گسترش داده و قرار است ضمن اجرای نمایشنامه «الکترا» اثر سوفکل در ویلای ویژه تئاتر های تابستانی، نمایشگاهی نیز از «هنر تئاتر یونان باستان» در زمان اجرای این تئاتر ترتیب دهد. دست اندرکاران موزه گتی از چند سال پیش در صدد گردآوری مدارک و لوازم صحنه و طرح ها و نقاشی های مربوط به تئاتر یونان باستان بر آمدند تا بتوانند این هنر دیرینه را در رابطه با اسطوره های یونانی و نمایشنامه نویسان بلند آوازه یونان باستان به نمایش بگذارند. موزه گتی برای این برنامه از کلکسیون های موزه های فرانسه، انگلستان، ایتالیا و برلن ۹۳ اثر در زمینه های مختلف مربوط به تئاتر یونان باستان را گرد آوری کرده و در این برنامه گنجانده است.

نمایشنامه های «الکترا»، «تراژدی انتقام»، به اضافه نمایشگاه «هنر تئاتر در یونان باستان» از ماه سپتامبر در موزه پُل گتی لس آنجلس، آغاز و اجرا خواهد شد.